

Provinciale Staten van Noord-Holland

<i>Datum</i>	<i>Bijlagen</i>	<i>Uw kenmerk</i>	<i>Ons kenmerk</i>
2 oktober 2006			2006/AW/201

Onderwerp
Resultaten analyse begroting 2007

Geachte leden van de Provinciale Staten,

Binnenkort behandelt u de programmabegroting voor 2007. Met de vaststelling van de begroting zet u zowel de beleidsmatige als financiële kaders voor het komende jaar. Om u te ondersteunen bij de behandeling van de begroting, heeft de Randstedelijke Rekenkamer de begroting op een aantal onderdelen nader bekeken. Onderzocht is of het voorgenomen (financiële) beleid toereikend is verwoord, mede met het oog op de verantwoording hierover in de jaarstukken.

In het bijzonder heeft de Rekenkamer de aandacht gericht op:

1. de productgroep Jeugdzorg (pag. 99-102);
2. het programma Water (pag. 58-65);
3. de paragraaf Weerstandsvermogen (pag. 127-133);
4. de paragraaf Verbonden partijen (pag. 143-148).

Bij de beleidsprogramma's (1 en 2) is gekeken naar de wijze waarop de drie w-vragen **Wat willen we bereiken?** **Wat gaan we daarvoor doen?** en **Wat mag het kosten?** zijn gestructureerd en de mate waarin zij met elkaar samenhangen. De paragrafen (3 en 4) zijn getoetst aan de hand van de eisen in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Voorafgaand aan het onderzoek heeft de Randstedelijke Rekenkamer overleg gevoerd met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Met dit overleg wil de Rekenkamer zoveel mogelijk voorkomen dat aan de onderzochte onderdelen van de begroting verschillende eisen worden gesteld. De invalshoek van het Ministerie en de Rekenkamer bij de formulering van de conclusies en aanbevelingen is echter wel verschillend. De huidige vorm van het financieel toezicht van het Ministerie op de provincies op grond van de Provinciewet gaat uit van provincies die zelf verantwoordelijk zijn voor een gezond financieel

beleid. De minister van BZK als toezichthouder laat de provincies hun eigen verantwoordelijkheid, maar ziet toe op risico's die tot financiële ontsporingen zouden kunnen leiden. De Rekenkamer heeft als missie om het doelmatig, doeltreffend en rechtmatig functioneren van het provinciaal bestuur te verbeteren. Daartoe doet de Rekenkamer onderzoek naar de beleidsbegroting en de paragrafen en verbindt hieraan conclusies en aanbevelingen om de kaderstellende en controlerende rol van Provinciale Staten te verbeteren.

De Rekenkamer heeft in het u onlangs toegezonden rapport "Begroting en jaarstukken als kaderstellend en controlerend instrument van Provinciale Staten" ook verschillende aanbevelingen gedaan voor de verbetering van de begroting. Dat onderzoek richtte zich in algemene zin op de verbetering van de opzet en formulering van de begroting in de komende jaren. Het rapport dat nu voor u ligt bevat een beoordeling van een beperkt aantal onderdelen van de begroting 2007 en is bedoeld voor de aanstaande behandeling van deze begroting in Provinciale Staten.

De bevindingen in het bijgevoegde rapport worden vooraf gegaan door een samenvatting van onze bevindingen, inclusief belangrijke punten voor PS en suggesties. De meeste bevindingen van de Rekenkamer zijn gebaseerd op informatie die in de begroting is opgenomen. Waar nodig heeft de ambtelijke organisatie toelichting gegeven op enkele aanvullende vragen.

Wij hopen dat dit rapport u zal ondersteunen bij de behandeling van de begroting in de Commissievergaderingen en de Provinciale Statenvergadering. Desgewenst zijn wij graag bereid onze bevindingen mondeling te komen toelichten in deze vergaderingen.

Hoogachtend,

Drs. A. Wiggers

Prof. dr. L.D. Noordam

Directielid Randstedelijke Rekenkamer

Bestuurder / directeur Randstedelijke Rekenkamer

Kaderstellen met de begroting

Een analyse van de programmabegroting 2007
van de provincie Noord-Holland

Samenvatting van de bevindingen, belangrijke punten voor PS en suggesties bij de begroting 2007 van Noord-Holland

Bevindingen Randstedelijke Rekenkamer		Waarom is dit belangrijk voor PS?	Suggestie
Conclusie 1: De beleidsinformatie in de productgroep Jeugdzorg is van voldoende kwaliteit. Een volledig inzicht in de lasten ontbreekt.			
Bevinding 1	De 3 w-vragen <i>Wat willen we bereiken? Wat gaan we daarvoor doen? en Wat mag het kosten?</i> worden in een heldere structuur beantwoord.	Een gestructureerde opzet van de begroting ondersteunt Provinciale Staten in het uitvoeren van hun kaderstellende functie.	
Bevinding 2	De beantwoording van de w-vragen <i>Wat willen we bereiken?</i> en <i>Wat gaan we daarvoor doen?</i> sluit op elkaar aan.	De productgroep Jeugdzorg biedt Provinciale Staten een samenhangend kader; de maatschappelijke effecten en prestaties sluiten op elkaar aan.	
Bevinding 3	De 3 ^e w-vraag <i>Wat mag het kosten</i> wordt onvolledig beantwoord en sluit hierdoor onvoldoende aan op de eerste 2 w-vragen <i>Wat willen we bereiken?</i> en <i>Wat gaan we daarvoor doen?</i> De vermelde lasten voor begrotingsjaar 2007 zijn namelijk exclusief apparaatskosten.	De begroting stelt geen kaders voor de totale lasten van het programma. Ook hebben PS geen inzicht in de ontwikkeling van de lasten per programma ten opzichte van vorig begrotingsjaar.	Bespreek de begrote baten en lasten per programma zodra GS de apparaatskosten verdeeld hebben over de programma's. Vraag GS met ingang van de begroting 2008 de totale lasten, dus inclusief apparaatskosten, in het programma op te nemen.
Bevinding 4	De beantwoording van de w-vraag <i>Wat willen we bereiken?</i> is grotendeels specifiek, prikkelend, meetbaar en tijdgebonden.	Provinciale Staten kunnen achteraf redelijk goed controleren of de beoogde doelstellingen worden gerealiseerd.	Vraag GS de effecten, die nog niet volledig voldoen aan de criteria specifiek, prikkelend, meetbaar en tijdgebonden in de toekomst te verbeteren (zie voorbeelden).
Conclusie 2: De beleidsinformatie in het programma Water is van voldoende kwaliteit. Een volledig inzicht in de lasten ontbreekt.			
Bevinding 5	De 3 w-vragen <i>Wat willen we bereiken? Wat gaan we daarvoor doen? en Wat mag het kosten?</i> worden in een heldere structuur beantwoord.	Een gestructureerde opzet van de begroting ondersteunt Provinciale Staten in het uitvoeren van hun kaderstellende functie.	
Bevinding 6	De beantwoording van de w-vragen <i>Wat willen we bereiken?</i> en <i>Wat gaan we daarvoor doen?</i> sluit op elkaar aan.	Het programma Water biedt Provinciale Staten een samenhangend kader; de maatschappelijke effecten en prestaties sluiten op elkaar aan.	

Bevindingen Randstedelijke Rekenkamer		Waarom is dit belangrijk voor PS?	Suggestie
Bevinding 7	De 3 ^e w-vraag <i>Wat mag het kosten</i> wordt onvolledig beantwoord en sluit hierdoor onvoldoende aan op de eerste 2 w-vragen <i>Wat willen we bereiken?</i> en <i>Wat gaan we daarvoor doen?</i> De vermelde lasten voor begrotingsjaar 2007 zijn namelijk exclusief apparaatskosten.	De begroting stelt geen kaders voor de totale lasten van het programma. Ook hebben PS geen inzicht in de ontwikkeling van de lasten per programma ten opzichte van vorig begrotingsjaar.	Bespreek de begrote baten en lasten per programma zodra GS de apparaatskosten verdeeld hebben over de programma's. Vraag GS met ingang van de begroting 2008 de totale lasten, dus inclusief apparaatskosten, in het programma op te nemen.
Bevinding 8	De beantwoording van de w-vraag <i>Wat willen we bereiken?</i> is grotendeels specifiek, prikkelend, meetbaar en tijdgebonden.	Provinciale Staten kunnen achteraf redelijk goed controleren of de beoogde doelstellingen worden gerealiseerd.	Vraag GS de effecten, die nog niet volledig voldoen aan de criteria specifiek, prikkelend, meetbaar en tijdgebonden in de toekomst te verbeteren (zie voorbeelden).
Conclusie 3: De paragraaf Weerstandsvermogen geeft redelijk inzicht in de risico's, maar geeft de financiële gevolgen hiervan niet duidelijk weer.			
Bevinding 9	Bij 57% van de risico's is de financiële omvang én de kans weergegeven; bij de overige risico's ontbreekt de omvang of de kans. Een pluspunt is dat, waar mogelijk, de looptijd van een risico is opgenomen.	De informatie omtrent de financiële omvang en de kans dat een aantal risico's zich voordoet, is niet volledig. Daarnaast is onduidelijk hoe groot de daadwerkelijk aan te wenden weerstandscapaciteit is. Dit zorgt ervoor dat op grond van de gegevens in deze paragraaf niet kan worden beoordeeld of de provincie over voldoende middelen beschikt om alle risico's die zij loopt, op te vangen.	Vraag GS van alle risico's de kans en de financiële omvang weer te geven. Het kan daarbij helpen de risico's in een overzicht te plaatsen.
Bevinding 10	De informatie over de omvang van de weerstandscapaciteit is verwarrend.		Vraag GS een eenduidige definitie van weerstandscapaciteit te gebruiken.
Bevinding 11	Het beleid ten aanzien van de weerstandscapaciteit is niet helder.	Het beeld dat in de paragraaf Weerstandsvermogen gegeven wordt ten aanzien van de aanwending van de weerstandscapaciteit, wijkt af van de feitelijke gang van zaken. De indruk wordt gewekt dat de stille reserve en de onbenutte belastingcapaciteit in eerste instantie aangewend zullen worden. In de praktijk zal echter de Algemene reserve als eerste aangesproken worden. Overigens worden PS hierover voor het einde van het jaar geïnformeerd middels de kadernota Weerstandsvermogen.	Vraag GS om een toelichting op het beleid ten aanzien van het weerstandsvermogen.

Bevindingen Randstedelijke Rekenkamer		Waarom is dit belangrijk voor PS?	Suggestie
Conclusie 4: De paragraaf Verbonden partijen bevat geen duidelijke relatie tussen verbonden partijen en de programmadoelstellingen.			
Bevinding 12	In de visie op verbonden partijen is de relatie tussen de doelen van de provincie in de programma's en specifieke verbonden partijen ontoereikend.	De paragraaf verbonden partijen geeft PS onvoldoende informatie om kaders te kunnen stellen met betrekking tot de verbonden partijen. De kaders met betrekking tot verbonden partijen zijn van belang aangezien deze partijen kunnen bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen uit de programmabegroting.	Vraag GS met ingang van begroting 2008 per verbonden partij een visie in relatie tot de realisatie van de doelstellingen in de programma's op te nemen in de begroting.
Bevinding 13	De beleidsvoornemens voor 2007 omtrent verbonden partijen zijn zeer algemeen geformuleerd en komen veelal overeen met de beleidsvoornemens in de begroting over 2006.		Vraag GS met ingang van begroting 2008 de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen verder te specificeren naar het betreffende begrotingsjaar.
Bevinding 14	De in de verordening Financieel beheer 2006 vereiste nota omtrent deelnemingen en verbonden partijen is niet aanwezig.		Vraag GS om conform de Verordening financieel beheer 2006 een nota beleid met betrekking tot deelnemingen en verbonden partijen op te stellen. Indien dit niet gewenst is, pas dan de verordening aan.

BEVINDINGEN ANALYSE BEGROTING 2007

We bespreken de resultaten van onze analyse van de begroting 2007. Bij onze bevindingen geven we aan waarom wij van mening zijn dat dit belangrijke punten voor PS zijn. Vervolgens doen wij u suggesties voor de behandeling van deze punten.

1. De beleidsinformatie in de productgroep Jeugdzorg is van voldoende kwaliteit. Een volledig inzicht in de lasten ontbreekt.

A. Inleiding

Op 1 januari 2005 is de Wet op de Jeugdzorg in werking getreden met verstrekkende gevolgen voor de provincies. Een belangrijk nieuw element in deze wet is dat een jeugdige voortaan recht op jeugdzorg heeft als het bureau jeugdzorg daarvoor een indicatie heeft gesteld. Het recht op jeugdzorg is onbegrensd, terwijl de daarvoor beschikbare middelen wel begrensd zijn. Dit legt een zware verantwoordelijkheid bij de provincie en het is dan ook belangrijk dat Provinciale Staten hun kaderstellende en controlerende rol op het gebied van jeugdzorg goed kunnen vervullen. Hiervoor is een samenhangend beleidskader van goede kwaliteit van belang.

Hoe toetst de Rekenkamer de productgroep Jeugdzorg?

Voor de kaderstellende rol van Provinciale Staten op het gebied van jeugdzorg dient de programmabegroting expliciet in te gaan op de beoogde maatschappelijke effecten en de wijze waarop er naar gestreefd zal worden die effecten te verwezenlijken. Dit wordt getoetst aan de hand van de drie w-vragen: *Wat willen we bereiken? Wat gaan we daarvoor doen?* en *Wat gaat het kosten?* Samenhang in de programmabegroting is belangrijk voor Provinciale Staten om inzicht te krijgen in de beleidsvoornemens op het gebied van jeugdzorg. Dit sluit aan op het VBTB¹ gedachtegoed, waarbij de koppeling tussen beleid, prestaties en geld centraal staat.

Voor de controlerende rol van Provinciale Staten is de kwaliteit van de beleidsinformatie belangrijk. Beleidsinformatie van goede kwaliteit maakt het voor Provinciale Staten mogelijk om: (1) gedurende het jaar inzicht te krijgen in de voortgang van het beleid en, zonodig, bij te sturen; en (2) na afloop van het jaar te controleren of de beoogde doelstellingen zijn bereikt door de beoogde prestaties te leveren binnen het geraamde budget.

De Rekenkamer heeft de productgroep Jeugdzorg (pag. 99-102) op de volgende punten getoetst:

1. De drie w-vragen worden gestructureerd beantwoord;
2. De beantwoording van de drie w-vragen is samenhangend;
3. De beantwoording van de eerste w-vraag *Wat willen we bereiken?* is toereikend, waarbij getoetst is aan de volgende criteria die zijn gesteld vanuit VBTB en SMART:
 - Specifiek: Is de te leveren prestatie voldoende specifiek en niet voor meerdere uitleg vatbaar?
 - Prikkelend: Is een streefwaarde opgenomen?
 - Meetbaar/toetsbaar: Is een indicator opgenomen? Is informatie over de nulsituatie opgenomen?

¹ Van Beleidsbegroting tot Beleidsverantwoording

- Tijdgebonden: Is aangegeven wanneer c.q. binnen welke periode het effect/probleem moet zijn bereikt/opgelost? Is een tijdpad met tussentijds te realiseren streefwaarden opgenomen?

B. Bevindingen van de Rekenkamer

Bevinding 1: De 3 w-vragen *Wat willen we bereiken?* *Wat gaan we daarvoor doen?* en *Wat mag het kosten?* worden in een heldere structuur beantwoord.

De beantwoording van de vraag *Wat willen we bereiken?* maakt duidelijk waarover verantwoording zal worden afgelegd, dat wil zeggen welke maatschappelijke effecten worden beoogd. De paragraaf *Wat gaan we ervoor doen?* maakt duidelijk welke prestaties de provincie Noord-Holland beoogt te leveren om de maatschappelijke effecten te realiseren. Dit maakt het mogelijk om gedurende en na afloop van het jaar na te gaan wat de stand van zaken is en eventueel bij te sturen, mocht daar aanleiding toe zijn. De paragraaf *Wat mag het kosten?* geeft een overzicht van lasten en baten.

Bevinding 2: De beantwoording van de w-vragen *Wat willen we bereiken?* en *Wat gaan we daarvoor doen?* sluit op elkaar aan.

De relatie tussen de beoogde doelstellingen (*Wat willen we bereiken?*) en hetgeen zal worden gedaan om deze doelstellingen te bereiken (*Wat gaan we daarvoor doen?*) is helder beschreven. Dit is een verbetering ten opzichte van de begroting 2006.

Daarnaast willen we een opmerking plaatsen bij de beleidsintensiveringen. De paragraaf 2.9.4 Jeugdzorg bevat informatie over drie beleidsintensiveringen die in 2007 zullen plaatsvinden, namelijk: (1) armoedebelid; (2) zwerfjongeren; en (3) bemoeizorg. De samenhang van deze beleidsintensiveringen met de eerder beschreven doelstellingen en prestaties is niet helder.

Bevinding 3: De 3^e w-vraag *Wat mag het kosten?* wordt onvolledig beantwoord en sluit hierdoor onvoldoende aan op de eerste 2 w-vragen *Wat willen we bereiken?* en *Wat gaan we daarvoor doen?* De vermelde lasten voor begrotingsjaar 2007 zijn namelijk exclusief apparaatskosten.

De 3^e w-vraag *Wat mag het kosten?* sluit inhoudelijk onvoldoende aan op de eerste 2 w-vragen. In de lasten van het programma zijn de apparaatskosten niet opgenomen, waardoor een overzicht van de totale lasten en baten van het programma ontbreekt. Als gevolg hiervan stellen Provinciale Staten met de programmabegroting geen financieel kader vast voor het totale programma. Tevens biedt de begroting 2007 PS geen inzicht in de ontwikkeling van de lasten per programma ten opzichte van vorig begrotingsjaar, omdat deze inclusief apparaatskosten zijn (zie tabel 1.1).

Tabel 1.1 Lasten over 2006 en 2007 – programma Welzijn en (jeugd)zorg (euro)

	2006	2007
Lasten excl. apparaatskosten	?	103.301.200
Lasten incl. apparaatskosten	108.165.300	?

Bron: Begroting Noord-Holland 2007

Uit het onderdeel Financiering en Algemene dekkingsmiddelen (begroting, pag. 123) blijkt dat de nog over de programma's te verdelen apparaatskosten over 2007 in totaal € 106 miljoen bedragen. Dit komt overeen met ca. 18% van de totale lasten in 2007.

Hierbij willen we opmerken dat ook in de primitieve begroting 2006 de apparaatskosten niet werden verdeeld over de programma's. Uit de begrotingscyclus van 2006 blijkt dat de apparaatskosten van ca. € 107 miljoen bij de 2^e begrotingswijziging op 27 maart 2006 over de programma's zijn verdeeld. PS hebben deze begrotingswijziging zonder advies van de commissie FBO als hamerstuk vastgesteld. Tevens merken we op dat in de overige Randstadprovincies de apparaatskosten wel zijn opgenomen in de begrote lasten van ieder programma.

Tenslotte valt ons op dat de vraag *Wat mag het kosten?* op een ander niveau wordt behandeld dan eerste 2 w-vragen *Wat willen we bereiken?* en *Wat gaan we daarvoor doen?* De 2 eerste w-vragen worden per productgroep beantwoord, terwijl de 3^e w-vraag op het niveau van het gehele programma wordt gepresenteerd. Uit de programmabegroting is derhalve niet af te leiden welk budget in 2007 beschikbaar is om de beoogde effecten en prestaties op het terrein van jeugdzorg te realiseren.

Bevinding 4: De beantwoording van de w-vraag *Wat willen we bereiken?* is grotendeels specifiek, prikkelend, meetbaar en tijdgebonden.

Bij de beantwoording van de w-vraag *Wat willen we bereiken?* is grotendeels duidelijk: (a) wat het beoogde effect is; (b) hoe dit wordt gemeten; (c) wat de nulsituatie is; en (d) wat de beoogde eindsituatie is. Het is niet altijd duidelijk volgens welk tijdpad de eindsituatie moet worden bereikt. De programmabegroting 2007 biedt op het terrein van jeugdzorg in het algemeen voldoende houvast voor de verantwoording over dat jaar.

Gewenste effecten	Commentaar Rekenkamer
<i>'Geen wachtlijsten en –tijden geïndiceerde jeugdzorg: Het aantal wachtenden dat langer dan 45 werkdagen wacht op geïndiceerde jeugdzorg is eind 2008 gereduceerd tot nul.'</i>	Informatie over het tijdpad ontbreekt. Hierdoor is het onduidelijk welk effect in 2007 wordt beoogd. Dit bemoeilijkt de verantwoording over het jaar 2007.
<i>'Adequate zorgstructuur rondom voortgezet onderwijs'.</i>	Deze doelstelling is onvoldoende specifiek geformuleerd, aangezien onduidelijk is wat precies onder een zorgstructuur wordt verstaan en wanneer deze adequaat is.

C. Waarom is dit belangrijk voor PS?

1. Een gestructureerde opzet van de begroting ondersteunt Provinciale Staten in het uitvoeren van hun kaderstellende functie.
2. De productgroep Jeugdzorg biedt Provinciale Staten een samenhangend kader; de maatschappelijke effecten en prestaties sluiten op elkaar aan.

3. De begroting stelt geen kaders voor de totale lasten van het programma. Ook hebben PS geen inzicht in de ontwikkeling van de lasten per programma ten opzichte van vorig begrotingsjaar.
4. Provinciale Staten kunnen achteraf redelijk goed controleren of de beoogde doelstellingen worden gerealiseerd.

D. Suggesties van de Rekenkamer aan PS

- Bespreek de begrote baten en lasten per programma zodra GS de apparaatskosten verdeeld hebben over de programma's.
- Vraag GS met ingang van de begroting 2008 de totale lasten, dus inclusief apparaatskosten, in het programma op te nemen.
- Vraag GS de effecten, die nog niet volledig voldoen aan de criteria specifiek, prikkelend, meetbaar en tijdgebonden in de toekomst te verbeteren (zie voorbeelden).

2. De beleidsinformatie in het programma Water is van voldoende kwaliteit. Een volledig inzicht in de lasten ontbreekt.

A. Inleiding

De laatste jaren zijn veel nieuwe beleidsontwikkelingen gaande omtrent het thema Water. Voorbeelden hiervan zijn de Europese Kaderrichtlijn Water en het Nationaal Bestuursakkoord Water. De provincie heeft de taak de Europese en nationale plannen en regelgeving te implementeren en uit te voeren. Hiervoor is een samenhangend beleidskader van goede kwaliteit van belang.

Hoe toetst de Rekenkamer het programma Water?

Voor de toetsing van het programma Water (pag. 58-65) is dezelfde methode gehanteerd als in het voorgaande hoofdstuk over jeugdzorg (zie pagina 5 van deze nota).

B. Bevindingen van de Rekenkamer

Bevinding 5: De 3 w-vragen *Wat willen we bereiken?* *Wat gaan we daarvoor doen?* en *Wat mag het kosten?* worden in een heldere structuur beantwoord.

De beantwoording van de vraag *Wat willen we bereiken?* maakt duidelijk waarover verantwoording zal worden afgelegd, dat wil zeggen welke maatschappelijke effecten worden beoogd. De paragraaf *Wat gaan we ervoor doen?* maakt duidelijk welke prestaties de provincie Noord-Holland beoogt te leveren om de maatschappelijke effecten te realiseren. Dit maakt het mogelijk om gedurende en na afloop van het jaar na te gaan wat de stand van zaken is en eventueel bij te sturen, mocht daar aanleiding toe zijn. De paragraaf *Wat mag het kosten?* geeft een overzicht van lasten en baten.

Bevinding 6: De beantwoording van de w-vragen *Wat willen we bereiken?* en *Wat gaan we daarvoor doen?* sluit op elkaar aan.

De relatie tussen de beoogde doelstellingen (*Wat willen we bereiken?*) en hetgeen zal worden gedaan om deze doelstellingen te bereiken (*Wat gaan we daarvoor doen?*) is helder beschreven. Dit is een verbetering ten opzichte van de begroting over 2006. De beantwoording van de drie w-vragen is voor het programma als geheel gedaan.

Bevinding 7: De 3^e w-vraag *Wat mag het kosten?* wordt onvolledig beantwoord en sluit hierdoor onvoldoende aan op de eerste 2 w-vragen *Wat willen we bereiken?* en *Wat gaan we daarvoor doen?* De vermelde lasten voor begrotingsjaar 2007 zijn namelijk exclusief apparaatskosten.

De 3^e w-vraag *Wat mag het kosten?* sluit inhoudelijk onvoldoende aan op de eerste 2 w-vragen. In de lasten van het programma zijn de apparaatskosten niet opgenomen, waardoor een overzicht van de totale lasten en baten van het programma ontbreekt. Als gevolg hiervan stellen Provinciale Staten met de programmabegroting geen financieel kader vast voor het totale programma. Tevens biedt de begroting 2007 PS geen inzicht in de

ontwikkeling van de lasten per programma ten opzichte van vorig begrotingsjaar, omdat deze inclusief apparaatskosten zijn (zie tabel 2.1).

Tabel 2.1 Lasten over 2006 en 2007 – programma Water

	2006	2007
Lasten excl. apparaatskosten	?	2.966.500
Lasten incl. apparaatskosten	13.598.800	?

Bron: Begroting Noord-Holland 2007

Uit het onderdeel Financiering en Algemene dekkingsmiddelen (begroting, pag. 123) blijkt dat de nog over de programma's te verdelen apparaatskosten over 2007 in totaal € 106 miljoen bedragen. Dit komt overeen met ca. 18% van de totale lasten in 2007.

Hierbij willen we opmerken dat ook in de primitieve begroting over 2006 de apparaatskosten niet werden verdeeld over de programma's. Uit de begrotingscyclus van 2006 blijkt dat de apparaatskosten van ca. € 107 miljoen bij de 2^e begrotingswijziging op 27 maart 2006 over de programma's zijn verdeeld. PS hebben deze begrotingswijziging zonder advies van de commissie FBO als hamerstuk vastgesteld. Tevens merken we op dat in de overige Randstadprovincies de apparaatskosten wel zijn opgenomen in de begrote lasten van ieder programma.

Bevinding 8: De beantwoording van de w-vraag *Wat willen we bereiken?* is grotendeels specifiek, prikkelend, meetbaar en tijdgebonden.

Bij de beantwoording van de w-vraag *Wat willen we bereiken?* is grotendeels duidelijk: (a) wat het beoogde effect is; (b) hoe dit wordt gemeten; (c) wat de nulsituatie is; en (d) wat de beoogde eindsituatie is. In een enkel geval is de doelstelling echter onvoldoende prikkelend, tijdgebonden, of is geen nulmeting opgenomen.

Maatschappelijke effecten	Indicator/kengetal/streefnorm	Commentaar Rekenkamer
<i>'De risico's van wateroverlast of overstromingen beperken door het vangen van muskusratten, hun verspreiding te verminderen en de beverrat te elimineren.'</i>	<p>Indicator:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aantal gevangen muskusratten 2. Besmettingsgraad per regio 3. Verspreiding <p>Kengetal:</p> <p>55.000 kilometers oever</p> <p>Streefnorm 2009:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 4300 muskusratten 2. Regio Noord = 0,12 Regio Zuid West = 0,25 Regio Zuid Oost = 0,25 3. De muskusrat komt op maximaal 42% van het Noord-Hollandse grondgebied voor. 	<p>De doelstelling is gedeeltelijk prikkelend. Er is geen streefwaarde opgenomen voor het elimineren van de beverrat.</p> <p>Voor de doelstelling is geen tijdpad met tussentijdse streefwaarden opgenomen om de streefnorm in 2009 te bereiken. Onduidelijk is wat dit begrotingsjaar moet worden bereikt.</p> <p>Een nulmeting ontbreekt.</p>

<p><i>'Verhoging van de waterkwaliteit van oppervlakte- en grondwater door de benodigde maatregelen, in combinatie met natuur, landschaps- en recreatiedoelen. Kostenbesparing en een verdere verbetering van de dienstverlening in de waterketen.'</i></p>	<p>Indicator: <i>Aantal negatieve zwemadviezen.</i></p> <p>Kengetal: <i>12 (in normale zomer), 22 (in warme zomer)</i></p> <p>Streefnorm: <i>12 (in normale zomer), 22 (in warme zomer)</i></p>	<p>De doelstelling is gedeeltelijk prikkelend. Er is geen indicator met streefwaarde opgenomen voor de kostenbesparing en een verdere verbetering van de dienstverlening in de waterketen.</p>
---	---	--

C. Waarom is dit belangrijk voor PS?

<ol style="list-style-type: none"> 5. Een gestructureerde opzet van de begroting ondersteunt Provinciale Staten in het uitvoeren van hun kaderstellende functie. 6. Het programma Water biedt Provinciale Staten een samenhangend kader; de maatschappelijke effecten en prestaties sluiten op elkaar aan. 7. De begroting stelt geen kaders voor de totale lasten van het programma. Ook hebben PS geen inzicht in de ontwikkeling van de lasten per programma ten opzichte van vorig begrotingsjaar. 8. Provinciale Staten kunnen achteraf redelijk goed controleren of de beoogde doelstellingen worden gerealiseerd.
--

D. Suggesties van de Rekenkamer aan PS

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bespreek de begrote baten en lasten per programma zodra GS de apparaatskosten verdeeld hebben over de programma's. ▪ Vraag GS met ingang van de begroting 2008 de totale lasten, dus inclusief apparaatskosten, in het programma op te nemen. ▪ Vraag GS de effecten, die nog niet volledig voldoen aan de criteria specifiek, prikkelend, meetbaar en tijdgebonden in de toekomst te verbeteren (zie voorbeelden).

3. De paragraaf Weerstandsvermogen geeft redelijk inzicht in de risico's, maar geeft de financiële gevolgen hiervan niet duidelijk weer.

In de paragraaf Weerstandsvermogen (pag. 127-133) wordt weergegeven welke (financiële) risico's de provincie het komende jaar loopt, en hoe deze gedekt worden. Volgens het BBV (artikel 11) bestaat het weerstandsvermogen uit *“de relatie tussen de weerstandscapaciteit (zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de provincie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.”*

Hoe toetst de Rekenkamer de paragraaf Weerstandsvermogen?

Het BBV stelt drie eisen aan deze paragraaf. In onderstaand schema zijn deze weergegeven, met daarnaast de interpretatie van de Rekenkamer van deze eisen:

De paragraaf Weerstandsvermogen bevat ten minste:	
Eisen BBV	Interpretatie Rekenkamer
▪ een inventarisatie van de risico's	Een overzicht van alle essentiële risico's, waarbij per risico wordt weergegeven hoe groot de kans is dat dit risico zich voordoet, inclusief een schatting van de financiële omvang
▪ een inventarisatie van de weerstandscapaciteit	Een overzicht van de middelen waaruit de weerstandscapaciteit is opgebouwd
▪ het beleid omtrent de aanwending van de weerstandscapaciteit	Een toelichting op de weerstandscapaciteit, de mogelijke aanwending daarvan en het risicomanagement; is duidelijk in hoeverre het opvangen van risico's beleidswijzigingen ² tot gevolg mag/zal hebben?

In de volgende sectie worden de drie BBV-eisen, zoals door de Rekenkamer geïnterpreteerd, getoetst.

B. Bevindingen van de Rekenkamer

Bevinding 9: Bij 57% van de risico's is de financiële omvang én de kans weergegeven; bij de overige risico's ontbreekt de omvang of de kans. Een pluspunt is dat, waar mogelijk, de looptijd van een risico is opgenomen.

Toelichting

In de paragraaf Weerstandsvermogen worden de risico's ingedeeld in juridische risico's (categorie A), beleidsrisico's (categorie B) en vervallen risico's (categorie C). Voor het bepalen van het weerstandsvermogen zijn de juridische risico's en de beleidsrisico's relevant. In tabel 3.1 is voor deze risico's aangegeven of de financiële omvang, de kans en de looptijd zijn vermeld.

² Wanneer bijvoorbeeld de onbenutte belastingcapaciteit wordt ingezet om een risico te financieren, betekent dit een verhoging van de Motorrijtuigenbelasting. Wanneer de algemene reserve wordt aangewend, beperkt dit de toekomstige beleidsruimte. Wanneer een bestemmingsreserve wordt aangewend, vervalt daarbij het beleidsdoel waarvoor de reserve gevormd is. Dit vergt een beleids- en begrotingswijziging.

Tabel 3.1 Overzicht van de risico's

Nr.	Risico	Financiële omvang*	Kans	Looptijd
A1	Schadeclaim Chipshol inzake Badhoevedorp-Zuid	€ 21 mln.	Niet aangegeven	-
A2	Schadeclaim in verband met bestemmingsplan 'Koepelbesluit'	€ 2,5 mln.	Beneden gemiddeld	Augustus 2011
A3	Claim Chipshol inzake Groenenbergerrein	€ 4 mln.	Niet aangegeven	-
A4	Beoordeling gemeentelijke plannen	€ 4,5 mln.	Gemiddeld	Doorlopend
A5	Vergunningverlening en handhaving	€ 3 mln.	Klein	Juli 2007
A6	Inkoop en aanbestedingszaken	€ 2 mln.	Niet aangegeven	Doorlopend
A7	Garantstelling Darwind	€ 8,5 mln.	Niet aangegeven	4 jaar, einddatum niet bekend
A8	Delegatieregeling gemeente Amsterdam	€ 1,82 mln./ € 0,75 mln. subsidiar	Zeer hoog	-
A9	Wm-procedure	€ 3 mln.	Klein	Doorlopend
A10	Voorfinanciering dijkversterking Medemblik – Enkhuizen	€ 10 mln.	Zeer groot	Najaar 2006
B1	Co-financiering Europese projecten	€ 2,45 mln.	Gemiddeld	-
B2	Investeringsfonds RO Noordzeekanaalgebied N.V.	€ 3,5 mln.	Klein	-
B3	N197 Westelijke Randweg Beverwijk	Niet aangegeven	Zeer groot	-
B4	Normen Luchtkwaliteit	Niet aangegeven	Niet aangegeven	-
	Totaal	€ 66,27 mln.		

* De vermelde bedragen zijn schattingen

De totale financiële omvang van de risico's telt op tot € 66,27 miljoen. Dit wijkt slechts marginaal af van het totaalbedrag dat de provincie hanteert (€ 66,7 miljoen, zie begroting, pag. 129). Dit verschil wordt mogelijk veroorzaakt doordat van twee risico's de omvang niet gekwantificeerd is en het een schatting betreft. Van vijf van de 14 risico's is geen inschatting gegeven van de kans dat het risico zich daadwerkelijk zal voordoen.

In een aantal gevallen heeft de provincie aangegeven tot wanneer het risico zich kan voordoen. De Rekenkamer vindt dit een positief punt. We kunnen niet beoordelen of het mogelijk is altijd de looptijd van een risico te noemen.

Bevinding 10: De informatie over de omvang van de weerstandscapaciteit is verwarrend.

Toelichting

In subparagraaf B over de inventarisatie van het weerstandsvermogen meldt de provincie allereerst: 'Op 31 juli 2006 bedraagt onze weerstandscapaciteit 456,2 miljoen euro. Hiervan is 345,5 miljoen euro incidenteel en 110,7 miljoen euro structureel.' Vervolgens wordt echter aangegeven dat de toezichthouder het grootste deel van de

incidentele reserves niet als weerstandscapaciteit beschouwt. Volgens de toezichthouder behoren namelijk alleen 'vrij aanwendbare' middelen tot de weerstandscapaciteit. Die opvatting volgend, zegt de provincie uiteindelijk: 'De totale weerstandscapaciteit voor 2007 bedraagt dus € 118,1 miljoen.' (begroting, pag. 129). Het lijkt dus zo te zijn dat de provincie en de toezichthouder ieder een andere definitie van weerstandscapaciteit hanteren. Hierdoor worden er twee bedragen voor de weerstandscapaciteit genoemd, hetgeen verwarrend is.

Tabel 3.2 geeft een overzicht van de incidentele en structurele reserves. Volgens de oorspronkelijke definitie van de provincie tellen al deze reserves mee. In de aangepaste definitie, van de toezichthouder, worden alleen de onbenutte belastingcapaciteit en de stille reserve tot de weerstandscapaciteit gerekend.

Tabel 3.2 Overzicht van de incidentele en structurele reserves

Weerstandscapaciteit	Componenten	Specificatie	Brede definitie (provincie)	Smalle definitie (toezichthouder)
			bedrag x € 1.000.000	
Incidentele reserves	Algemene reserve	Saldireserve	62,7	
	Bestemmings-reserves en fondsen	Reserve uitgestelde intenties	3,5	
		Reserve Grondbeleid	2,5	
		UNA-compartiment	139,9	
		Nog niet schriftelijk verplicht deel	129,5	
	Stille reserve	Meerwaarde afgeschreven niet bedrijfsgebonden activa	7,4	7,4
Totaal incidenteel			345,5	7,4
Structurele reserves	Onbenutte belastingcapaciteit		110,7	110,7
Totaal structureel			110,7	110,7
Totaal			456,2	118,1

Bevinding 11: Het beleid ten aanzien van de weerstandscapaciteit is niet helder.

Toelichting

De paragraaf Weerstandvermogen bevat een subparagraaf 'Beleid inzake de weerstandscapaciteit en de risico's'. Hierin wordt toegelicht wat op het gebied van risicomanagement gedaan wordt. Een concreet inzicht in de eventuele aanwending van de weerstandscapaciteit ontbreekt echter. Onduidelijk is welke middelen, zoals die genoemd worden in de tabel Weerstandvermogen (begroting, pag. 128), in welke volgorde aangesproken zullen worden wanneer zich risico's voordoen.

Uit navraag bij de ambtelijke organisatie blijkt dat er momenteel geen beleid vaststaat met betrekking tot de aanwending van reserves ter dekking van risico's, indien deze zich voordoen. Voor het einde van dit jaar krijgen PS een kadernota Weerstandvermogen aangeboden waarin dergelijk beleid wel wordt weergegeven.

Verder geeft de ambtelijke organisatie aan dat wanneer risico's zich voordoen, de feitelijke gang van zaken is dat in alle gevallen eerst de Algemene reserve wordt aangesproken.

De rekenkamer merkt op dat volgens de definitie (van weerstandscapaciteit) van de toezichthouder de Algemene reserve niet behoort tot de weerstandscapaciteit. Deze bestaat uit de stille reserve en de onbenutte belastingcapaciteit. Volgens de ambtelijke reactie echter is het aanwenden van deze posten niet direct aan de orde wanneer risico's gefinancierd moeten worden.

C. Waarom is dit belangrijk voor PS?

- 9/10.** De informatie omtrent de financiële omvang en de kans dat een aantal risico's zich voordoet, is niet volledig. Daarnaast is onduidelijk hoe groot de daadwerkelijk aan te wenden weerstandscapaciteit is. Dit zorgt ervoor dat op grond van de gegevens in deze paragraaf niet kan worden beoordeeld of de provincie over voldoende middelen beschikt om alle risico's die zij loopt, op te vangen.
- 11.** Het beeld dat in de paragraaf Weerstandsvermogen gegeven wordt ten aanzien van de aanwending van de weerstandscapaciteit, wijkt af van de feitelijke gang van zaken. De indruk wordt gewekt dat de stille reserve en de onbenutte belastingcapaciteit in eerste instantie aangewend zullen worden. In de praktijk zal echter de Algemene reserve als eerste aangesproken worden. Overigens worden PS hierover voor het einde van het jaar geïnformeerd middels de kadernota Weerstandsvermogen.

D. Suggesties van de Rekenkamer aan PS

- Vraag GS van alle risico's de kans en de financiële omvang weer te geven. Het kan daarbij helpen de risico's in een overzicht te plaatsen.
- Vraag GS een eenduidige definitie van weerstandscapaciteit te gebruiken.
- Vraag GS om een toelichting op het beleid ten aanzien van het weerstandsvermogen.

4. De paragraaf Verbonden partijen bevat geen duidelijke relatie tussen verbonden partijen en de programmadoelstellingen.

A. Inleiding

Verbonden partijen verdienen de aandacht van PS. Het gaat immers om partijen waarin de provincie een bestuurlijk én een financieel belang heeft (art. 1 sub b BBV) zodat de verbonden partijen kunnen bijdragen aan het realiseren van de doelen van de provincie. Tevens verdienen de verbonden partijen de aandacht van PS omdat een verbonden partij financiële en bestuurlijk-organisatorische risico's voor de provincie met zich mee kan brengen.³ Om inzicht te krijgen in de verbonden partijen is in het BBV opgenomen dat de begroting en de jaarstukken een aparte paragraaf Verbonden partijen dienen te bevatten.

Hoe toetst de Rekenkamer de paragraaf Verbonden partijen?

De Rekenkamer heeft de paragraaf Verbonden partijen (pag. 143-148) getoetst aan de volgende eisen:

1. De paragraaf bevat tenminste de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen opgenomen in de begroting (art. 15 sub a BBV). De Rekenkamer is er bij de interpretatie van deze bepaling van uitgegaan dat *per verbonden partij* een verwijzing moet zijn opgenomen naar één of meerdere doelstellingen uit de programma's van de begroting. Hierbij moet zijn aangegeven hoe de verbonden partij bijdraagt aan de realisatie van die doelstelling;
2. De paragraaf bevat tenminste de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen (art. 15 sub b BBV). Bij de interpretatie van deze bepaling is de Rekenkamer ervan uit gegaan dat de beleidsvoornemens *per verbonden partij of per groep verbonden partijen* vermeld zijn;
3. De eisen gesteld in de financiële verordening van de provincie Noord-Holland. In de Verordening financieel beheer 2006 van de provincie Noord-Holland is in artikel 6.3 opgenomen dat Gedeputeerde Staten tenminste eenmaal in de vier jaar een nota ter vastlegging aan Provinciale Staten voorleggen waarin het voorgestelde beleid met betrekking tot deelnemingen en verbonden partijen wordt behandeld.

Indien een actuele nota verbonden partijen bestaat, kan in de paragraaf in de begroting worden volstaan met een korte berichtgeving van de stand van zaken.⁴ De provincie Noord-Holland beschikt niet over een dergelijke nota. In de paragraaf Verbonden partijen is wel een lijst met alle deelnemingen opgenomen.

B. Bevindingen van de Rekenkamer

<p>Bevinding 12: In de visie op verbonden partijen is de relatie tussen de doelen van de provincie in de programma's en specifieke verbonden partijen ontoereikend.</p>
--

Toelichting

In de paragraaf wordt een algemene visie gegeven op het deelnemen aan een ander rechtspersoon. Hierbij wordt aangegeven dat *“er naast specifieke beleidsdoelstellingen algemene kaders genoemd kunnen worden als; bescherming consumenten belangen, goed ondernemingsbestuur, goed werkgeverschap, solide financiële verhoudingen en een transparante bedrijfsvoering”*. Er is echter geen sprake van een visie in relatie tot de

³ *Verbonden Partijen*, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het Interprovinciaal Overleg, juli 2005, p. 5 en p. 6.

⁴ Nota van toelichting BBV, p. 65.

realisatie van de doelstellingen die elders in de begroting zijn opgenomen. Op de specifieke beleidsdoelstellingen wordt in de paragraaf namelijk niet of nauwelijks ingegaan.

Enkele voorbeelden hiervan zijn:

“Er is een tweetal regelingen (Samenwerkingsverband Randstad en Schadeschap Luchthaven Schiphol) dat dient ter afstemming van belangen tussen diverse overheden in de regio”. (pag. 147)

Hierbij ontbreekt een toelichting welke programmadoelstellingen worden gediend door de afstemming van belangen in de regio door deze regelingen.

“Ten aanzien van de regionale ontwikkelingsmaatschappijen kunnen sociaal-economische motieven worden aangevoerd voor de diverse participaties”. (pag. 147)

Ook in dit voorbeeld is geen sprake van een relatie met een programmadoelstelling.

“Recreatie Noord-Holland NV heeft als doel het beheren en onderhouden van gebieden van een zestal recreatieschappen waarin de provincie deelneemt”. (pag. 147)

In programma 7 (recreatie en toerisme, natuur en landschap) is wel beschreven wat de visie op deze verbonden partij is in relatie tot de realisatie van doelstellingen. In de paragraaf wordt hier niet op teruggekomen of naar verwezen.

Bevinding 13: De beleidsvoornemens voor 2007 omtrent verbonden partijen zijn zeer algemeen geformuleerd en komen veelal overeen met de beleidsvoornemens in de begroting over 2006.

Toelichting

In de paragraaf verbonden partijen is een onderdeel ‘Ontwikkelingen’ opgenomen. Hierin wordt uiteengezet wat de ontwikkelingen per verbonden partij of per groep verbonden partijen zijn. Hierin worden echter beperkt de ontwikkelingen of voornemens omtrent de verbonden partijen voor het begrotingsjaar 2007 weergegeven.

“De deelneming in NV Luchthaventerrein Texel dient geen provinciaal belang meer. Deze aandelen zullen worden verkocht zodra ook het Rijk haar belang in de NV opgeeft”. (pag. 147)

“Ten aanzien van de (voormalige) nutsbedrijven (NUON, PWN, Afvalzorg) zijn vooral vanuit historisch oogpunt publieke belangen aan te voeren waardoor de belangen in de diverse rechtspersonen zijn ontstaan. Door de voortgaande liberalisering van de energiemarkt worden de motieven voor het aanhouden van deze deelnemingen minder doorslaggevend”. (pag. 146, 147)

Het is de Rekenkamer opgevallen dat GS bij de presentatie van de ontwerp-begroting hebben aangegeven dat de provincie in het kader van gezond financieel beleid op zoek gaat naar nieuwe inkomstenbronnen zoals investeringen in Nutsbedrijven (bron: NH weekbericht 1 september 2006).

Tevens is het de Rekenkamer opgevallen dat de beleidsvoornemens veelal overeenkomen met de beleidsvoornemens uit de begroting 2006. Een voorbeeld hiervan is de deelneming NV Landelijke Bouwkunst West Friesland. Deze deelneming dient al sinds 2004 geen provinciaal belang meer en er is tot op heden nog geen koper voor gevonden.

Bevinding 14: De in de verordening Financieel beheer 2006 vereiste nota omtrent deelnemingen en verbonden partijen is niet aanwezig.

Toelichting

Er is geen nota ter vastlegging aan Provinciale Staten voorgelegd waarin het voorgestelde beleid met betrekking tot deelnemingen en verbonden partijen wordt behandeld.

C. Waarom is dit belangrijk voor PS?

De paragraaf verbonden partijen geeft PS onvoldoende informatie om kaders te kunnen stellen met betrekking tot de verbonden partijen. De kaders met betrekking tot verbonden partijen zijn van belang aangezien deze partijen kunnen bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen uit de programmabegroting.

D. Suggesties van de Rekenkamer aan PS

- Vraag GS met ingang van begroting 2008 per verbonden partij een visie in relatie tot de realisatie van de doelstellingen in de programma's op te nemen in de begroting.
- Vraag GS met ingang van begroting 2008 de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen verder te specificeren naar het betreffende begrotingsjaar.
- Vraag GS om conform de Verordening financieel beheer 2006 een nota *Beleid met betrekking tot deelnemingen en verbonden partijen* op te stellen. Indien dit niet gewenst is, pas dan de verordening aan.

REACTIE GEDEPUTEERDE STATEN

Hieronder vindt u onze korte reactie op uw concept-persbericht en uw bevindingen naar aanleiding van uw rapport 'Kaderstellen met de begroting – een analyse van de programmabegroting 2007 van de provincie Noord-Holland'.

Reactie op de bevindingen 3 en 7

We hebben de apparaatskosten in de programmabegroting 2007, net als voorgaande jaren, niet verdeeld over de programma's. Om de verdeling van de apparaatskosten zo goed mogelijk te laten aansluiten bij de activiteitenplanning 2007 gebeurt dit bij het opstellen van de productenraming 2007. Het kader voor de verdeling van de apparaatskosten wordt bij de 1^e programmabegrotings - wijziging aan Provinciale Staten voorgelegd. Wij zullen naar aanleiding van uw suggestie de voor- en nadelen van deze systematiek nog eens onderzoeken en op basis daarvan in overleg met Provinciale Staten beslissen of deze systematiek dient te worden aangepast.

Reactie op de bevindingen 4 en 8

Outcome en output-gericht sturen is voor ons college een blijvend aandachtspunt. Door het systematisch hanteren van de Smart methodiek streven we ernaar de beoogde doelstellingen, alsook de beoogde resultaten, steeds opnieuw op de criteria specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden te verbeteren.

Reactie op de bevindingen 9, 10 en 11

Het risicobeheersplan en de risico-inventarisatie, die wij binnen de organisatie gebruiken, gaat uit van volledigheid. Vanuit juridisch oogpunt en vanuit het oogpunt van onderhandeling kunnen wij de financiële omvang en de kans van optreden niet (volledig) publiceren. Om de transparantie naar Provinciale Staten te garanderen heeft ons college in de afgelopen collegeperiode regelmatig het risicobeheersplan, in besloten vergadering, besproken in de statencommissie FBO en de rekeningencommissie.

Voor het bepalen van de omvang en de wijze van berekening van de weerstandscapaciteit volgen wij de richtlijnen van het ministerie van BZK. Als vervolg op de verordening financieel beheer zullen wij een kadernota Weerstandsvermogen opstellen, waarin een eenduidige definitie van de Weerstandscapaciteit is opgenomen.

Reactie op de bevindingen 12, 13 en 14:

Ons college werkt op dit moment aan de ontwikkeling van het beleid inzake verbonden partijen. In dat kader zullen wij voor 2008 de paragraaf verbonden partijen verder uitwerken. Tevens zullen wij als vervolg op de verordening financieel beheer een kadernota verbonden partijen opstellen.

Tot zover onze reactie op uw bevindingen.

Deze beslissing is namens Gedeputeerde Staten genomen door het lid van het college dat met dit onderwerp is belast.

NAWOORD REKENKAMER

De Rekenkamer heeft kennis genomen van de korte, overzichtelijke reactie van het college van Gedeputeerde Staten en wil graag reageren op enkele punten uit de bestuurlijke reactie.

Apparaatskosten (bevinding 3 en 7)

De Rekenkamer merkt op dat in de overige Randstadprovincies de apparaatskosten wel in de begroting zijn toegewezen aan de programma's. De provincies Utrecht en Zuid-Holland leveren gelijktijdig met de programmabegroting de productenraming op.

Doelformulering (bevinding 4 en 8)

De Rekenkamer is het met GS eens dat sturen op output en outcome blijvend aandacht behoeft. PS en GS zouden in debat met elkaar moeten vaststellen op welke wijze invulling wordt gegeven aan het verder verbeteren van meetbare en dus controleerbare prestaties (output) en maatschappelijke doelen (outcome).

Weerstandsvermogen (bevinding 9, 10 en 11)

De Rekenkamer heeft begrip voor GS waar zij aangeven uit juridisch en onderhandelingsoogpunt gegevens over de financiële omvang en de kans van optreden van risico's niet (volledig) te publiceren. Wel merkt zij op dat onder geheimhouding of in beslotenheid te bespreken informatie de vaststelling door PS en vooral het openbare debat hierover bemoeilijken. Een zorgvuldige afweging tussen welk belang gediend is met deze terughoudendheid is volgens de Rekenkamer dan ook raadzaam.

Verbonden partijen (bevinding 12, 13 en 14)

De Rekenkamer geeft PS en GS in overweging kennis te nemen van de wijze waarop de provincie Zuid-Holland de paragraaf Verbonden partijen in de begroting 2007 heeft vormgegeven en ingevuld.

Colofon

RANDSTEDELIJKE REKENKAMER

Randstedelijke Rekenkamer
Teleportboulevard 110
1043 EJ Amsterdam

020 – 58 18 585 TELEFOON

020 – 58 18 586 FAX

info@randstedelijke-rekenkamer.nl E-MAIL

www.randstedelijke-rekenkamer.nl INTERNET

Amsterdam

oktober 2006